

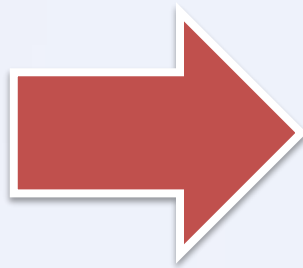
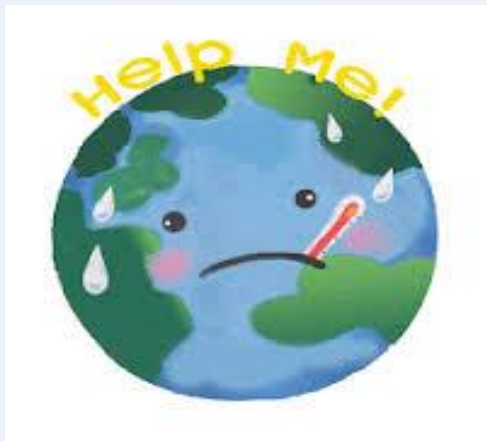
ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองต่อ
ความรู้ การรับรู้ความสามารถแห่งตน และทักษะเพื่อลดความ
เสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชนสำหรับ
นักเรียนระดับประถมศึกษา ของจังหวัดตรัง

กรณีศึกษา เรื่องเศษ ชาวสวนศรีเจริญ, กรกช เพทาย
ป๋องมัย คำทิพย์, ปิยะเสริญ พิचितวงศ์ และฐิติมา ถ้ายอง
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- ปัจจุบันทั่วโลกเผชิญกับปัญหาอุบัติภัยและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก รวมทั้งประเทศไทยก็ประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

- เด็กเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเปราะบางมากที่สุดจากเหตุการณ์ของภัยต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากสรีระทางร่างกายและพัฒนาการที่ยังไม่สมบูรณ์เต็มที่
- ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้เรียนรู้ในการเอาตัวรอดเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และภัยพิบัติจะทำให้ลดความเสี่ยงจากภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในโรงเรียน

และชุมชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

- การใช้รูปแบบการเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง คือการจำลองสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง จะช่วยให้เกิดการถ่ายโยงความรู้ที่ดีและได้ผลมากที่สุด
- เด็กจะได้คิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลองทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำทักษะที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองในการพัฒนาคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความสามารถแห่งตน และทักษะเพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชนของนักเรียนระดับประถมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

• การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนหลัง
(Quasi-experimental research design with two group pretest-posttest
design)

วิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

• ประยุกต์แนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง (Simulation based learning: SBL) (เสริมศรี ลักษณะศิริ, 2540; อินทิรา บุญยาทร, 2542; รุจิร ภู่อาระ, 2546; ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548; ทิศนา แคมมณี, 2552; สุวิทย์ มุลคำ และ อรทัย มุลคำ, 2552) มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ แบ่งเป็น

1. สถานการณ์จำลองแท้ จะเป็นสถานการณ์การเล่นที่ให้ผู้เรียนได้เล่นเพื่อเรียนรู้ความจริง
2. เกมจำลองสถานการณ์มีลักษณะเป็นเกมการเล่น แต่เกมการเล่นนี้มีลักษณะที่สะท้อนความเป็นจริง

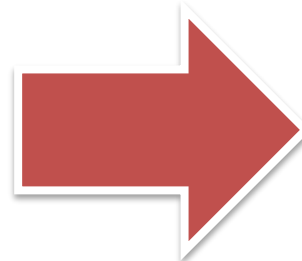
วิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

- กลุ่มตัวอย่างเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เป็นโรงเรียนในเขตชนบท
- กลุ่มทดลอง คือนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดนาวง จำนวน 40 คน
- กลุ่มควบคุม คือนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดควนธานี และโรงเรียนบ้านบางหมาก จำนวน 40 คน
- กลุ่มทดลองได้รับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง จำนวน 24 ชั่วโมง และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนสุขศึกษาการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จำนวน 2 ชั่วโมง

วิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น

1. รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง

1. **ขั้นเตรียมการ:** การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง และตรวจสอบเนื้อหาและลำดับประสบการณ์จากสถานการณ์จำลอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

2. **ขั้นการเล่นในสถานการณ์จำลอง:** บรรยาย & สาธิต และการฝึกทักษะจากสถานการณ์จำลอง จำนวน 7 สถานการณ์

3. **ขั้นการสรุปและอภิปรายผล**

วิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

สถานการณ์จำลองที่ 1: สตินำทาง

สถานการณ์จำลองที่ 2: สามเหลี่ยม หมอบ คลาน ช่วยชีวิต

วิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

สถานการณ์จำลองที่ 3: เอาตัวรอดจากภัยอย่างไรดี

สถานการณ์จำลองที่ 4: กระจุกข้าว กระจุกหักทำอย่างไรดี

วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

สถานการณ์จำลองที่ 5: เคลื่อนย้ายอย่างไรจึงปลอดภัย

สถานการณ์จำลองที่ 6:
เราก็ช่วยเพื่อนคืนชีพได้

วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

สถานการณ์จำลองที่ 7: ถุงยังชีพเตรียมก่อนดีกว่า

วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การเปรียบเทียบคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test)
- การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังทดลอง ด้วยสถิติ Independent t-test
- การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ Dependent t-test
- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย Content analysis

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ Chi-square test

คุณลักษณะส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n= 40) จำนวน	กลุ่มควบคุม (n= 40) จำนวน	p-value
เพศ	20	19	.82
ชาย	20	21	
หญิง			
อายุ (ปี)	4	1	.35
10	14	17	
11	22	22	
12			
ชั้นปี	4	1	.35
ประถมศึกษาปีที่ 4	14	17	
ประถมศึกษาปีที่ 5	22	22	
ประถมศึกษาปีที่ 6			

ผลการศึกษา (ต่อ)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชน ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนเฉลี่ยความรู้	กลุ่มทดลอง (n= 40)	กลุ่มควบคุม (n= 40)	p-value ¹
	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$	
ก่อนทดลอง	11.300 \pm 2.534	11.325 \pm 2.526	.483
หลังทดลอง	14.575 \pm 4.408	9.700 \pm 2.633	<.001*
p-value ²	<.001*	<.001*	

¹Independent t-test, ²Dependent t-test, *p-value < .05

ผลการศึกษา (ต่อ)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถแห่งตนเพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชน ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถแห่งตน	กลุ่มทดลอง (n= 40)	กลุ่มควบคุม (n= 40)	p-value ¹
	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$	
ก่อนทดลอง	5.221 \pm 1.385	5.871 \pm 1.330	.018*
หลังทดลอง	5.946 \pm 1.804	6.080 \pm 1.384	.357
p-value ²	.024*	.007*	

¹Independent t-test, ²Dependent t-test, *p-value < .05

ผลการศึกษา (ต่อ)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะเพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชน ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนเฉลี่ยทักษะ	กลุ่มทดลอง (n= 40)	กลุ่มควบคุม (n= 40)	p-value ¹
	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$	
ก่อนทดลอง	4.750 ± 1.750	4.775 ± 3.254	.483
หลังทดลอง	7.975 ± 3.453	4.625 ± 2.676	<.001*
p-value ²	<.001*	.334	

อภิปรายผล สรุปผล ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้างนี้ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง สามารถพัฒนาให้นักเรียนระดับประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความสามารถแห่งตน และทักษะเพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชนที่เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับหลายงานวิจัย

อภิปรายผล สรุปผล ข้อเสนอแนะ (ต่อ)

รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองที่พัฒนาขึ้นในการศึกษาค้นคว้า สอดคล้องตามหลักการเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัย ถึงสำคัญ อันดับแรกที่ต้องปฏิบัติ คือ การพัฒนาศักยภาพและให้ความรู้เรื่องภัยประเภท ต่าง ๆ ว่ามีลักษณะการเกิดอย่างไรและมีการรับมือไม่ให้เราได้รับอันตรายได้ อย่างไร เป็นการสร้างองค์ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับบุคคลในสังคม เรื่องภัยและการลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติ ซึ่งจะช่วยให้สังคมมีความปลอดภัยจากภัยอย่างยั่งยืน (กรมป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย, 2556)

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

- ส่วนการพัฒนาการรับรู้ความสามารถแห่งตน และการพัฒนาทักษะเพื่อลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียน พบว่าในอนาคตถ้านักเรียนต้องประสบกับภัยเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความคิดเห็นที่สามารถเอาตัวรอดได้
- สอดคล้องกับผลการสะท้อนความคิดเห็นของวิทยากรประจำฐานของสถานการณ์จำลอง ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น และเอาตัวรอดจากภัยต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ขอบคุณค่ะ